

Avtale mellom

Miljøverndepartementet og Norsk Industri

om reduserte klimagassutslipp i perioden 2008-2012 fra den ikke-kvotepliktige delen av prosessindustrien

1. Bakgrunn og mandat for dialogen

St.meld. nr. 34 (2006-2007) Norsk klimapolitikk ble lagt frem for Stortinget 22. juni 2007. Meldingen ble behandlet av Stortinget 4. mars 2008. I meldingen fremgår det at prosessindustrien har overoppfylt sine forpliktelser i de frivillige avtalene som er inngått med myndighetene. I meldingen pekes det på at "Så lenge det totale avtalte reduksjonsnivået settes riktig, kan frivillige avtaler være kostnadseffektive ved at industrien selv velger de mest effektive tiltakene". Forståelsen og understreking av tett dialog og samarbeid fremkommer også i brev av 17. mars 2009 fra Statsministerens kontor til Norsk Industri.

Brev av 17. mars 2009 fra Statsministerens kontor er oppført i vedlegg 1.

17. januar 2008 ble stortingsmeldingen supplert av en avtale mellom Ap, SV, Sp, Høyre, KrF og Venstre, kalt "klimaforliket".

I klimaforlikets punkt 7.2 heter det: "Partene er enige om at regjeringen i dialog med industrien i løpet av 2008, vurderer virkemidler, herunder kvoteplikt og frivillige avtaler, for den delen av industrien som ikke er underlagt CO₂-avgift eller obligatorisk kvoteplikt."

Prosessindustrien har i lang tid arbeidet med klimagassreducerende tiltak. På midten av 90-tallet innledet Miljøverndepartementet og prosessindustrien første gang forhandlinger om reduksjonsavtaler, og partene har siden inngått ulike avtaler, blant annet avtaler om reduksjon av de spesifikke klimagassene i aluminiumindustrien, avtale om reduksjon av utslipp av klimagasser i avgiftsfrie prosessindustribransjer, avtaler med NVE og Enova om energieffektiviseringstiltak. I tillegg har myndighetene og industrien inngått to avtaler for forsurende gasser.

Miljøverndepartementet og Norsk Industri (heretter kalt partene) har inngått den foreliggende avtalen om hva ikke-kvotepliktig prosessindustri kan bidra med av klimagassreduksjoner innenfor Kyotoperioden 2008-2012. Avtalen vil også ha effekt utover denne perioden ved at teknologiutvikling og implementerte tiltak har effekt utover 2012.

Partene har kommet fram til en felles forståelse på en rekke punkter som omfatter teknologiutvikling, energieffektivisering og klimainformasjon knyttet til bl.a. innkjøp. Den felles forståelsen har gyldighet i perioden 2008-2012. Fra Miljøverndepartementets side må det imidlertid tas forbehold om videre behandling av virkemiddelbruk på klimaområdet i Regjeringen og Stortinget.

2. Avtalens omfang

Partene er enige om å legge forholdene til rette for en utvikling i norsk industri som gir

- direkte utslippsreduksjoner,
- teknologiutvikling,
- energieffektivisering med indirekte utslippsreducerende virkning,
- effektivisering av råstoff - og energibruk og ferdigprodukter som gir utslippsreducerende virkning av klimagasser i verdikjedene oppstrøms og nedstrøms,
- miljøvennlige innkjøp.

Dette skal skje gjennom frivillig egeninnsats i industrien og videre utvikling av virkemidler/programmer som legger til rette for bl.a.:

- forsknings- og utviklingsprogrammer for klimavennlig teknologi
- CCS-løsninger for store punktutslipp i fastlandsindustrien, for eksempel ved samarbeidsløsninger mellom myndighetene og berørt industri
- målrettet bruk av Enovas programmer og andre eksisterende programmer
- nye virkemidler for å stimulere utvikling og implementering av miljøteknologi

Partene er enige om en videre dialog om implementering av EUs regelverk.

3. Ambisjonsnivået for direkte utslippsreduksjoner 2008-2012

For prosessindustrien som helhet – både kvotepliktige og ikke-kvotepliktige bedrifter – har det vært en reduksjon i klimagassutslippene fra 1990 til 2007 på 26,0 % eller 4,4 millioner tonn CO₂-ekvivalenter fra 16,9 til 12,5 millioner tonn. Ikke-kvotepliktige prosessindustribedrifter har i samme periode redusert utslippene av klimagasser fra 11,1 til 6,4 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. I forståelsen PIL/Norsk Industri hadde med Miljøverndepartementet med målår 2007, var målet et utslipp på 13,5 mill tonn CO₂-ekvivalenter – et mål som ble overoppfyllt. Denne forståelsen gjaldt både kvotepliktige og ikke-kvotepliktige bedrifter.

Denne avtalen omfatter prosessindustribedrifter som ikke er kvotepliktige og som er medlemmer av Norsk Industri. Utslippene fra ikke-kvotepliktig del av prosessindustrien skal ikke overstige 6,2 mill tonn CO₂-ekvivalenter årlig regnet som et gjennomsnitt over perioden 2008-2012. Sammenlignet med utslippsnivået i 1990 innebærer dette ambisjonsnivået en reduksjon på 44 % for den ikke-kvotepliktige delen av prosessindustrien.

Norsk Industris samarbeidsavtale med ENOVA er allerede igangsatt. Avtalen vil resultere i redusert energibruk og reduserte utslipp av klimagasser. Gjennomførte tiltak som gir klimagevinster, skal telle med i ambisjonsnivået i dette punktet av avtalen.

Bedrifter som omfattes av ambisjonsnivået er oppført i vedlegg 2.

4. Utdyping av ambisjonsnivå i – og muligheter utover – Kyotoperioden

Denne avtalen gjelder for Kyotoperioden. Avtalen kan imidlertid også ha en effekt på lenger sikt ved at iverksatte tiltak i perioden har en effekt utover 2012.

Partene konstaterer at effekten av tidligere inngåtte avtaler mellom prosessindustrien og myndighetene, har medført at flere store reduksjonstiltak av klimagasser i industrien er gjennomført. Partene er enige om at industrien fortsetter sine anstrengelser for å redusere sine utslipp slik at den delen av industrien som er omfattet av denne avtalen bidrar til en samlet oppnåelse av Norges langsiktige klimapolitiske mål.

I forbindelse med Statens forurensningstilsyns arbeid med Klimakur 2020 har SINTEF fremlagt en rapport (A 11606) om industriens potensial for utslippsreduksjoner frem mot 2020. Av dokumentasjonen i rapporten fremgår det at det foreligger svært begrenset potensial for utslippsreduksjoner fra ikke-kvotepiktig prosessindustri frem mot 2013 uten betydelige kostnader.

5. Særskilt avtale for innkjøp av energi- og klimaeffektivt utstyr i industrien

Miljøverndepartementet og Norsk Industri skal som ledd i arbeidet med å redusere klimautslippene inngå særskilt avtale om aktiv bruk av de prinsipper som er nedfelt i Regjeringens handlingsplan 2007-2010 om miljø – og samfunnsansvar i offentlig anskaffelser. En slik avtale skal avstemmes mot allerede eksisterende programmer i industrien og næringslivet på området, så som ISO 14001- og Miljøfyrtårnsertifisering. Avtalen skal initiere programmer og informasjon som tilbys alle medlemmer i Norsk Industri, herunder de virksomhetene som er omfattet av denne avtalen. Endelig avtaledokument forankres i Regjeringen og styret i Norsk Industri.

Avtalen skal inneholde overordnede mål for hva man skal oppnå, bl.a. fokus på innovative løsninger i tillegg til fokus på hva som konkret kan gjennomføres med det samme, samt virkemiddelbruk som f. eks tiltak som kan utløse offentlige utviklingskontrakter og andre typer samarbeidsprosjekter mellom offentlige tiltakshavere og utførende bedrifter.

Partene vil arbeide ut fra en ambisjon om at en slik avtale skal foreligge innen utgangen av 2. kvartal 2010.

6. Tekniske bestemmelser – rapportering – sanksjoner (gjelder ikke avtalens pkt 5)

Rapportering av utslipp skal videreføres årlig ut fra de rapporteringsrutinene som er utarbeidet i forbindelse med forståelsen med PIL/Norsk Industri i 2005-2007, og skal videreutvikles mest mulig i samsvar med rapporteringssystemene i EUs kvotesystem.

Bedriftene er solidarisk ansvarlig for at utslippstaket ikke overskrides. Bedriftene skal hindre overskridelser enten ved å gjennomføre interne utslippstak eller ved å kjøpe tilstrekkelige kvoter (EUA eller CER/ERU). De samme begrensningene på bruken av kvoter fra de

prosjektbaserte mekanismene (CDM/JI) som for kvotepliktige bedrifter skal gjelde, dvs. en maksimal andel av CDM/JI på 13 % av innleverte kvoter. Kvoter til dekning for en eventuell overskridelse av utslippstaket i avtalens punkt 3 skal innleveres til Staten v/SFT. Ved manglende inndekning anvendes gjeldende straffegebyr for kvotepliktige bedrifter.

7. Periodiske oppdateringer av avtalens ambisjonsnivå

Gjennomganger av avtalen med sikte på eventuelle oppdateringer skal skje i løpet av 1. kvartal 2011 og 1. kvartal 2012. I forbindelse med oppdateringene skal det vurderes om standarder ("benchmarks") utviklet i forbindelse med EUs reviderte kvotedirektiv vil kunne knyttes opp mot ambisjonsnivået i denne avtalen. Dette vil kunne sørge for at norske virksomheter omfattet av denne avtalen i større grad er forberedt på eventuell implementering av det reviderte kvotedirektivet i Norge. Eventuelle nedleggelse eller omstruktureringer av virksomheter som er omfattet av avtalen skal føre til en rimelig forholdsmessig justering av ambisjonsnivået i avtalen. Utvidelser og nedleggelse skal forstås likt som for de kvotepliktige virksomhetene, jf. klimakvoteloven § 8 sjuende og åttende ledd.

Dersom partene er enige, kan avtalen eller punkter i avtalen tas opp til vurdering i den hensikt å foreta justeringer, for eksempel dersom ny kunnskap om teknologisk potensial for reduksjoner m.v. foreligger.

Erik Solheim (sign)

Miljø- og utviklingsminister

Stein Lier-Hansen (sign)

Adm.dir Norsk Industri

Vedlegg:

- Vedlegg 1: Brev av 17. mars 2009 fra Statsministerens kontor til Norsk Industri
- Vedlegg 2: Oversikt over bedrifter som omfattes av pkt 3 i avtalen

Vedlegg 1: Brev av 17. mars 2009 fra Statsministerens kontor til Norsk Industri

STATSMINISTERENS KONTOR

Norsk Industri
v/Adm.direktør Stein Lier-Hansen
Postboks 7072 Majorstuen
N-0306 Oslo

Deres ref

Vår ref

Dato

2009/00074/HSI/chz

17. mars 2009

Europeisk kvotehandel og faren for karbonlekkasje

På vegne av statsminister Jens Stoltenberg vil jeg takke for brev av 18. februar i år.

EU's klima- og energipakke er svært viktig for det internasjonale klimaarbeidet, og vil også være viktig for Norge og norsk politikk. Pakken omfatter flere elementer, blant annet det reviderte kvotedirektivet for perioden 2013-2020. Norge har implementert kvotedirektivet for inneværende kvoteperiode. Regjeringen vurderer nå det reviderte direktivet og eventuelle behov for tilpasninger.

Myndighetene et svært opptatt av prosessene knyttet til det reviderte kvotedirektivet, herunder arbeidet med å definere standarder og sektorer som anses utsatt for karbonlekkasje. Dette er prosesser som vil pågå i 2009 og 2010. Regjeringen vil følge disse prosessene tett, og ser det som viktig å bidra til at norske interesser ivaretas.

I dette arbeidet er det viktig og nyttig med tett dialog med representanter for de virksomhetene direktivet omfatter og relevante organisasjoner, herunder Norsk Industri.

Vi er informert om at det allerede har vært kontakt mellom Miljøverndepartementet, Statens Forurensningstilsyn og Norsk Industri angående det reviderte kvotedirektivet, og at Norsk Industri er invitert til å gi innspill til norske myndigheter som underlag for de bidragene EU etterspør i pressen. Vi er opptatt av at dette samarbeidet fortsetter for å sikre en best mulig prosess fremover.

Med hilsen

Hilde Singsaas (e.f.)
statssekretær

Personvern
Postboks 800, Dep
0008 OSLO

Kontaktinformasjon
Aksent 42
0320

Telefonnummer
22 24 28 08
02221
870 412 777

Teksttiltale
22 24 25 40 Helsehjelp
22 24 25 41 Internasjonal veiledning
22 24 25 42 Internasjonalt-krisesenter

Telefax
22 24 40 40 Saker og meldinger
22 24 40 42 Administrativt arkiv og logg
22 24 40 43 Ekstern elektronisk kommunikasjon

Vedlegg 2: Oversikt over bedrifter som omfattes av pkt 3 i avtalen

Aluminium & Magnesium

Hydro Aluminium Årdal
Hydro Aluminium Årdalstangen
Hydro Aluminium Høyanger
Hydro Aluminium Karmøy
Hydro Aluminium Sunndal
Alcoa Aluminium Mosjøen
Alcoa Aluminium Lista
Sør-Norge Aluminium Husnes

Ferro & Karbon

Elkem Salten
Elkem Thamshavn
Elkem Bremanger
Elkem Bjølvefossen
Elkem Solar
Elkem Fiskaa Karbon
Fesil Rana Metall
Fesil Holla Metall
Finnfjord Smelteverk
Eramet Porsgrunn
Eramet Sauda
Vale Manganese Norway
Tinfos Jernverk Øye
Tinfos Titan & Iron Tyssedal

Karbidproduksjon

Saint Gobain Arendal
Saint Gobain Lillesand
Washington Mills

Annen metallproduksjon

Xstrata Nikkelverk

Sement, Lettklinker & Isolasjon

Rockwool Moss
Rockwool Trondheim

Mineralgjødsel

Yara Porsgrunn - kun ikke-kvotepliktig utslipp
Yara Glomfjord - kun ikke-kvotepliktig utslipp